

Sygn. akt **XI Ka 834/19**

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 10 października 2019 roku

Sąd Okręgowy w Lublinie XI Wydział Karny Odwoławczy w składzie:

Przewodnicząca Sędzia Dorota Dobrzańska

Protokolant Julia Biegaj

przy udziale Prokuratora Ireneusza Kuny

po rozpoznaniu dnia 10 października 2019 roku

sprawy **A. J.**, syna J. i F. z domu P., urodzonego (...) w Z.

oskarżonego z art. 178 a § 1 kk

na skutek apelacji wniesionej przez obrońcę

od wyroku Sądu Rejonowego w Puławach z dnia 23 kwietnia 2019 roku sygn.
akt. II K 503/18

I. utrzymuje w mocy zaskarżony wyrok;

II. na podstawie art. 63 § 4 kk na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zalicza okres zatrzymania prawa jazdy również od 24 kwietnia 2019 do 10 października 2019 roku;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa za postępowanie odwoławcze 60 (sześćdziesiąt) złotych opłaty oraz 50 (pięćdziesiąt) złotych tytułem zwrotu wydatków.

XI Ka 834/19

UZASADNIENIE

A. J. został oskarżony o to, że w dniu 6 maja 2018 r. w miejscowości K., gm. (...), woj. (...), znajdując się w stanie nietrzeźwości wynoszącym 0,71 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu przy czasie badania poniżej 3 sekund, oraz 3,46 promila, 3,29 promila i 3,38 promila alkoholu we krwi, prowadził samochód osobowy m-ki V. (...) o nr rej. (...) w ruchu lądowym tj. o czyn z art. 178a § 1 k.k.

Wyrokiem z dnia 23 kwietnia 2019 roku wydanym w sprawie II K 503/18 Sąd Rejonowy w Puławach oskarżonego A. J.:

I. uznał za winnego popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 178a § 1 k.k. i za to na podstawie art. 178a § 1 k.k. wymierzył mu karę 5 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 69 § 1 i 2 k.k., art. 70 § 1 k.k. wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesił oskarżonemu tytułem próby na 2 lata;

III. na podstawie art. 42 § 2 k.k. orzekł wobec oskarżonego zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat;

IV. na podstawie art. 63 § 4 k.k. na poczet orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych zaliczył oskarżonemu okres zatrzymania prawa jazdy od dnia 6 maja 2018 roku do dnia 23 kwietnia 2019 roku;

V. na podstawie art. 43a § 2 k.k. orzeka od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w wysokości 5000 złotych;

VI. na podstawie art. 624 § 1 k.p.k. zwolnił oskarżonego od zapłaty kosztów sądowych w całości.

Apelację od powyższego wyroku wniósł obrońca oskarżonego, który zarzucił:

1) błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę zaskarżonego orzeczenia, mający wpływ na jego treść, a polegający na:

a) uznaniu, iż oskarżony poruszał się pojazdem w stanie nietrzeźwości w drodze od swojego domu do sklepu w miejscowości K. a następnie próbując wyjechać z parkingu przed sklepem w sytuacji, gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego sprawy pozwala na uznanie, iż oskarżony kierował samochodem jedynie na parkingu przed sklepem, zaś drogę z domu do miejsca zaparkowania pojazdu pokonywał pieszo;

b) przyjęciu, iż stopień społecznej szkodliwości czynu zabronionego zarzuconego oskarżonemu jest wyższy niż znikomy w sytuacji, gdy z materiału dowodowego stanowiącego podstawę orzeczenia wynika, iż społeczna szkodliwość tego czynu jest znikoma, a w konsekwencji skazanie oskarżonego za czyn z art. 178a §1 k.k. w sytuacji gdy czyn ten w świetle art. 1 §2 k.k. nie stanowi przestępstwa,

ewentualnie, na wypadek nie podzielenia powyższego zarzutu

2) rażąco niewspółmierność orzeczonego wobec oskarżonego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w ruchu lądowym w sytuacji, gdy z materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania wynika, iż w przypadku oskarżonego nie istnieje potrzeba kompletnej eliminacji go jako kierującego wszelkimi pojazdami w ruchu lądowym, w szczególności wobec faktu, iż jedynym źródłem utrzymania oskarżonego pozostaje jego praca w gospodarstwie rolnym, gdzie konieczną jest możliwość przemieszczenia się pojazdami, do których kierowania uprawnia prawo jazdy kategorii T.

Podnosząc powyższe zarzuty wniósł o umorzenie postępowania w sprawie ewentualnie na wypadek nie podzielenia zarzutu pkt 1 apelacji, wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez wyeliminowanie z orzeczonego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów zakazu prowadzenia pojazdów kategorii T.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje.

Apelacja jest niezasadna, a argumentacja powołana na poparcie zarzutu dotyczącego błędu w ustaleniach faktycznych nie znalazła akceptacji Sądu Okręgowego.

Na wstępie podnieść jedynie wypada, iż błąd w ustaleniach faktycznych może stanowić konsekwencję błędu, bądź błędów natury proceduralnej jakiego miały się dopuścić Sąd meriti. Tylko bowiem taki błąd, bądź błędy popełnione przy ocenie materiału dowodowego traktowanego jako całość, ewentualnie przy ocenie poszczególnego dowodu, mogą w konsekwencji doprowadzić do błędu w zakresie błędu co do faktów. Brak wykazania w argumentacji i rozumowaniu Sądu błędów proceduralnych i powoływanie się wyłącznie na błąd co do faktów, stanowi jedynie odmienną ocenę materiału dowodowego.

Jak podniósł Sąd Apelacyjny we Wrocławiu w wyroku z dnia 2 grudnia 2014 r. II AKa 315/14 „ Istota zarzutu błędu w ustaleniach faktycznych nie może opierać się na odmiennej ocenie materiału dowodowego, innymi słowy mówiąc, na forsowaniu własnego poglądu strony na tę kwestię. Stawiając tego rodzaju zarzut należy wskazać, jakich uchybień w świetle zgodności (lub niezgodności) z treścią dowodu, zasad logiki (błądność rozumowania i wnioskowania) czy

sprzeczności (bądź nie) z doświadczeniem życiowym lub wskazaniem wiedzy, dopuścił się w dokonanej przez siebie ocenie dowodów sąd pierwszej instancji” (LEX nr 1649353).

Zdaniem zaś Sądu Okręgowego, skarżący bez jakiegokolwiek wykazania proceduralnych błędów Sądu Rejonowego co do oceny materiału dowodowego dokonał własnej, selektywnej oceny poszczególnych dowodów wyciągając wnioski korzystne dla oskarżonego. Wnioski te jednak nie znajdują żadnego potwierdzenia w materiale dowodowym ocenianym jako całość.

Sąd Okręgowy w pełni aprobuje wnioski, jakie po analizie materiału dowodowego wyciągnął Sąd Rejonowy w odniesieniu do kwestii sprawstwa oskarżonego A. J.. Wskazał, na jakich dowodach oparł się wydając wyrok, które z dowodów uznał za wiarygodne i pewne, a którym wiarygodności odmówił i dlaczego to uczynił. Analiza, jakiej dokonał Sąd, jest logiczna, pełna i rzetelna.

Zasadniczym dowodem sprawstwa A. J. były jego wyjaśnienia złożone w postępowaniu przygotowawczym w dniu 5 maja 2018 r. (k. 12-13v), w których oskarżony przyznał się do popełnienia zarzucanego mu czynu, opisał wówczas w jakich okolicznościach spożywał alkohol oraz z jakich powodów wsiadł do samochodu i udał się do oddalonego o około 1 km sklepu spożywczego. Podczas postępowania sądowego wywodził, że do złożenia wyjaśnień o takiej treści został nakłoniony funkcjonariuszy Policji.

Skrupulatna ocena dowodów pozwalała uznać, że zmiana przez A. J. jego postawy w toku procesu i podjęta próba „odwołania” wyjaśnień składanych w postępowaniu przygotowawczym nie mogła przynieść oczekiwanego rezultatu. Za wartościowe i miarodajne należało bowiem uznać właśnie pierwsze składane przez niego wyjaśnienia. Nie budzi przy tym żadnych zastrzeżeń ocena poszczególnych dowodów, jakiej dokonał Sąd Rejonowy. Należy podkreślić, iż w procesie karnym nie ma gradacji wartości poszczególnych dowodów pod względem chronologicznym. Odwołanie czy zmiana wcześniej złożonych depozycji czyni jedynie nowy dowód, jak każdy podlegający ocenie. Ustawa procesowa stoi bowiem na gruncie swobodnej, a nie legalnej oceny dowodów, nie różnicuje ich wartości w zależności od tego, w jakich okolicznościach, od kogo i na jakim etapie postępowania dowód został uzyskany. Dowód ma być przeprowadzony z zachowaniem reguł procesowych, a jego ocena pozostawiona sądowi orzekającemu, który obowiązany jest dokonać jej z przekonaniem, że oskarżony nie popełnił zarzucanego mu czynu, z uwzględnieniem całokształtu materiału dowodowego, a dopiero kiedy w oparciu o przeprowadzone dowody przekonanie to zostanie obalone, wydać wyrok skazujący. Dowód z wyjaśnień oskarżonego podlega ocenie na tych samych zasadach co każdy inny. Nawet odwołane wyjaśnienia, co warto zaznaczyć, nie przestają być dowodem, jeśli nie wymykają się spod kontroli przekonania o winie a nawet jeżeli nie znajdują potwierdzenia w innych dowodach. Nie można odmówić im wiarygodności pod warunkiem, że ocenione zostały zgodnie z zasadami art. 4,7,410 kpk.

Argumentacja, na jakiej opiera się wniesiony środek odwoławczy, mająca dowieść niewinności sprawcy, nie stanowi wystarczającej przeciwwagi, w szczególności jeśli się uwzględni te elementy, jakimi charakteryzuje się relacja A. J., a mianowicie jej szczegółowość, a także i te wyznaczniki, które charakteryzują sposób działania sprawcy, jak również motywy i pobudki działania. Wyjaśnienia oskarżonego z postępowania przygotowawczego zawierają szczegóły dotyczące zdarzenia stanowiącego przedmiot osądu. Relacjonowany przez niego przebieg wydarzeń koreluje przy tym z uznanymi za wiarygodne zeznaniami świadków D. M. i E. P. oraz znajduje potwierdzenie w innych dowodach np. w postaci oględzin miejsca zdarzenia. Jako instrumentalne – podjęte wyłącznie w kierunku uniknięcia odpowiedzialności karnej z dokonany czyn - przedstawiają się natomiast te argumenty, którymi oskarżony usiłuje tłumaczyć odmienność złożonych przez siebie wyjaśnień. Tego rodzaju argumentacja – jakoby jego przyznanie się wynikało z nacisków stosowanych przez funkcjonariusza Policji sama przez się niczego nie tłumaczy. Jest wykrętna, pozbawiona logiki i nie znajduje oparcia w pozostałym materiale dowodowym, a przez to nie mogła ona zyskać aprobaty tak Sądu I instancji jak i Sądu odwoławczego.

Trafnie zatem Sąd Rejonowy przyjął, iż oskarżony swoim zachowaniem wyczerpał znamiona przestępstwa określonego w art. 178 a § 1 kk.

Skarżący podnosząc zarzut w pkt 1.b) neguje ustalenia faktyczne Sądu w zakresie stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego A. J. usiłując wykazać, iż nie była ona znaczna. Ustalenia Sądu Rejonowego dotyczące społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu A. J. nie budzą wątpliwości i uznać je należy za prawidłowe. Argumentacja apelującego nie przystaje do ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie, gdzie ustalono ponad wszelką wątpliwość, że oskarżony prowadził samochód w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości i nie był, jak to sugeruje skarżący, li tylko wyłącznie parking sklepowy. W realiach niniejszej sprawy nie sposób przyjąć, iż zachowanie się oskarżonego w dniu 6 maja 2018 roku można określić jako czyn o znikomym stopniu społecznej szkodliwości. Wysoce nagannym i tym samym wymagającym napiętnowania jest fakt, iż oskarżony wsiadł do samochodu zdając sobie sprawę ze swojej nietrzeźwości (bo jak inaczej zinterpretować jego wypowiedź, że poszedł na wesele pieszko, bo wiedział, że będzie pił alkohol?). Nie można także zapominać o wysokim poziomie stężenia alkoholu u oskarżonego w wydychanym powietrzu oraz wytworzonym przez niego stanie zagrożenia bezpieczeństwa dla innych uczestników ruchu. Cechą tego czynu jest rażące umyślne złamanie podstawowych norm bezpieczeństwa w ruchu drogowym w postaci złamania reguły trzeźwości jej uczestników. Podnoszona w apelacji argumentacja, mająca zakwestionować poruszanie się oskarżonego po innej drodze aniżeli tylko parking sklepowy (zresztą obalonej przez Sąd), nie mogła stanowić przeciwwagi dla wyżej podniesionych uwag i doprowadzić finalnie do umorzenia postępowania w sprawie zgodnie z wnioskiem obrońcy. Mając powyższe na względzie, zawarty w apelacji zarzut błędu w ustaleniach faktycznych w zakresie stopnia społecznej szkodliwości czynu przypisanego oskarżonemu, uznać należało za chybiony.

Nie znalazł Sąd Okręgowy powodów do kwestionowania orzeczenia w zakresie kary wymierzonej oskarżonemu. Sąd Rejonowy właściwie ustalił stopień zawinienia oskarżonego i wymierzył mu karę adekwatną do stopnia winy i społecznej szkodliwości czynu, według swojego uznania i w granicach przewidzianych przez ustawę. W pisemnych motywach uzasadnienia zaskarżonego wyroku uwzględnił całokształt okoliczności mający wpływ na wymiar kary, biorąc pod uwagę wszystkie dyrektywy jej orzekania. Kara wymierzona oskarżonemu zatem w sposób należyty spełnia swe cele zapobiegawcze i wychowawcze, wypełniając wymogi prewencji ogólnej i w zakresie społecznego oddziaływania.

W sprawie zaistniały podstawy do obligatoryjnego orzeczenia względem oskarżonego świadczenia pieniężnego zgodnie z art. 43a § 2 kk. Oskarżony popełnił czyny z art. 178 a §1 kk, dlatego Sąd I instancji miał obowiązek orzec względem niego świadczenie pieniężne, które to świadczenie, na co wprost wskazuje art. 43 a § 2 kk, nie może być niższe niż 5 000 złotych. Zaznaczyć należy przy tym, że świadczenie to orzekane może być do kwoty 60 000 złotych. Jest to zatem najniższy wymiar tego świadczenia, jaki Sąd w realiach przedmiotowej sprawy mógł wymierzyć oskarżonemu.

Na podstawie art. 42 § 2 kk orzeczono środek karny w postaci zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres 3 lat. W przedmiotowej sprawie zgodnie z treścią powołanego przepisu takie rozstrzygnięcie miało charakter obligatoryjny, zaś rodzaj naruszonych zasad ruchu drogowego, stopień ich naruszenia uniemożliwiały przyjęcie, iż zachodzi wyjątkowy wypadek, usprawiedliwiony okolicznościami, który uzasadniałby odstępianie od jego stosowania. Przypomnieć należy, iż ratio legis obowiązywania środka karnego jest tak funkcja penalna. Orzeczenie zakazu w tym wymiarze ma zapobiec ponownemu popełnieniu przez oskarżonego występku tego typu oraz oddziaływać na niego represyjnie i dyscyplinująco. Naruszając obowiązujący porządek prawny oskarżony powinien być liczyć się z tym, jakie konsekwencje dla codziennego funkcjonowania może wywołać to zachowanie.

Orzeczenie zakazu w tym wymiarze ma zapobiec ponownemu popełnieniu przez oskarżonego występku tego typu oraz oddziaływać na niego represyjnie i dyscyplinująco.

Mając powyższe na uwadze, Sąd odwoławczy nie uwzględnił apelacji. Nie stwierdzając uchybień procesowych wynikających z art. 439 § 1 kpk, zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Orzeczenie o kosztach procesu za postępowanie odwoławcze jest konsekwencją nieuwzględnienia apelacji i znajduje uzasadnienie w art. 636 § 1 kpk oraz w treści art. 8 Ustawy z dnia 23 czerwca 1973 r. o opłatach w sprawach karnych (Dz.U.1983.49.223 j.t.).

Dorota Dobrzańska